

Uloga učitelja u pedagoškim mjerama: dobne i obrazovne razlike

Rog, Anja

Master's thesis / Diplomski rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:638585>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-17**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

SVEUČULIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA UČITELJSKE STUDIJE

ANJA ROG
DIPLOMSKI RAD

**ULOGA UČITELJA U PEDAGOŠKIM
MJERAMA: DOBNE I OBRAZOVNE
RAZLIKE**

Čakovec, rujan, 2020.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA UČITELJSKE STUDIJE
Čakovec

DIPLOMSKI RAD

Ime i prezime pristupnika: Anja Rog
TEMA DIPLOMSKOG RADA: Uloga učitelja
u pedagoškim mjerama: dobne i obrazovne razlike

MENTOR: doc. dr. sc. Tomislav Topolovčan

Čakovec, rujan, 2020.

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. RAZREDNA DISCIPLINA	4
3. PEDAGOŠKE MJERE.....	6
3. 1. Kriteriji za izricanje pedagoških mjera	6
3. 2. Izricanje pedagoških mjera	7
3. 3. Učinak pedagoških mjera	8
4. NEPRIHVATLJIVA PONAŠANJA	10
4. 1. Lakša neprihvatljiva ponašanja.....	10
4. 2. Teža neprihvatljiva ponašanja	11
4. 3. Teška neprihvatljiva ponašanja.....	12
4. 4. Osobito teška neprihvatljiva ponašanja.....	12
4. 5. Razlozi neprimjerenog ponašanja učenika.....	13
4. 6. Preventiva nediscipline.....	15
4. 7. Postupci uklanjanja ometajućeg ponašanja	15
5. PEDAGOŠKE MJERE U OSNOVNOJ ŠKOLI.....	17
5. 1. Poticajne pedagoške mjere	17
5. 2. Pohvale	17
5. 3. Nagrade	18
5. 4. Kaznene pedagoške mjere	18
5. 5. Statistika izricanja kaznenih pedagoških mjera	19
5. 6. Pedagoška mjera opomena	20
5. 7. Pedagoška mjera ukor.....	21
5. 8. Pedagoška mjera strogi ukor.....	22
5. 9. Pedagoška mjera preseljenja u drugu školu	22
6. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA	24
6. 1. Cilj istraživanja.....	24
6. 2. Uzorak	24
6. 3. Metode i instrumenti.....	24
7. REZULTATI ISTRAŽIVANJA	26
7. 1. Intervju s Učiteljicom1	26
7. 2. Intervju s Učiteljicom2	29
8. RASPRAVA	32
9. ZAKLJUČAK	33
10. LITERATURA.....	35
11. Kratka biografska bilješka	37
12. Izjava o samostalnoj izradi rada.....	38

SAŽETAK

Za provedbu kvalitetne i uspješne nastave potrebno je uspostaviti razrednu disciplinu, a kako bi se ona postigla postoji kućni red škole i pravila kojih se svaki učenik mora pridržavati. Međutim, u školama postoje učenici koji ne poštuju ta pravila i višestruko krše kućni red, a s druge strane postoje i učenici koji se ističu svojim vladanjem i zalaganjem na nastavi. Stoga su Zakonom o odgoju i obrazovanju regulirane dvije temeljne kategorije odgojnog djelovanja u školskim sustavima. To su poticajne i kaznene pedagoške mjere, Poticajne pedagoške mjere usmjerene su na pohvale i nagrade, dok su kaznene pedagoške mjere usmjerene na kritike i kazne i one se izriču učenicima zbog povrede dužnosti, neispunjavanja obveza, nasilničkog ponašanja i drugih neprimjerenih ponašanja. Kaznene pedagoške mjere u osnovnoj školi su opomena, ukor, strogi ukor i preseljenje u drugu školu. Razlog zbog kojeg se one izriču jesu sve češća neprimjerenana ponašanja kod učenika koja se po težini dijele na: lakša, teža, teška i osobito teška neprihvatljiva ponašanja. Prema Pravilniku o kriterijima za izricanje pedagoških mjera svrha izricanja pedagoške mjere jest da se njezinim izricanjem utječe na promjenu ponašanja učenika kojem je mjera izrečena te da bude poticaj na odgovorno i primjereno ponašanje drugim učenicima. Izricanjem pedagoških mjera učenika bi se trebalo potaknuti na preuzimanje odgovornosti te bi učenik na taj način trebao razviti pozitivan odnos prema školi, školskim obavezama, školskom okruženju, učiteljima i razrednim kolegama. Izricanje pedagoških mjera temelji se na principima postupnosti, proporcionalnosti, pravednosti i pravodobnosti.

U svrhu ovog diplomskog rada provedeno je istraživanje metodom intervjua čiji je cilj bio utvrditi koja je uloga učitelja u pedagoškim mjerama i postoje li dobne i obrazovne razlike. Podaci istraživanja prikupljeni su intervjuiranjem dviju učiteljica razredne nastave.

Ključne riječi: učenici, pedagoške mjere, razredna disciplina, neprimjerenano ponašanje, intervju

SUMMARY

In order to implement quality and successful teaching, it is necessary to establish classroom discipline and in order to achieve it, there are school rules that every student must follow. However, in schools there are students who do not respect these rules and repeatedly violate the house rules, and on the other hand there are students who stand out with their behavior and commitment to teaching. Therefore, the Law on primary and secondary Education in the Republic of Croatia regulates two basic categories of educational activities in school systems. These are stimulative and punitive pedagogical measures. Stimulative pedagogical measures are aimed at praise and awards, while punitive pedagogical measures are aimed at criticism and punishment and they are imposed on students for breach of duty, failure to fulfill obligations, violent behavior and other inappropriate behavior. Punitive pedagogical measures in primary school are warning, reprimand, severe reprimand and transfer to another school. The reason why they are pronounced is the increasingly common unacceptable behaviors in students, which are divided by severity into: mild, harder, tough and especially tough unacceptable behaviors. According to the Ordinance on Criteria for Imposing Pedagogical Measures, the purpose of imposing a pedagogical measure is to change the behavior of the student to whom the measure was imposed and to encourage responsible and appropriate behavior of other students. The imposition of pedagogical measures should encourage students to take responsibility, and in this way the student should develop a positive attitude towards school, school obligations, school environment, teachers and classmates. The imposition of pedagogical measures is based on the principles of gradualness, proportionality, fairness and timeliness.

A study aimed at determining the role of teachers in pedagogical measures and the existence of libno and educational differences has been proven. Research data were collected by interviewing two primary school teachers.

Key words: students, pedagogical measures, classroom discipline, violent behaviour, interview.

1. UVOD

Brojni autori tvrde kako je jedna od najznačajnijih karakteristika dobrog učitelja sposobnost upravljanja razredom i reagiranja na neprimjerena ponašanja učenika te stvaranje kvalitetnog razrednog ozračja za rad i učenje. Važno je držati učenike koncentriranima i discipliniranima jer ih se tek tada može potaknuti da slušaju i žele učiti. Desforges (2001) govori kako je svaka prijetnja redu u razredu izravna prijetnja učenju. Sasvim je logično da je učenicima nemoguće učiti i pratiti nastavu u nediscipliniranoj ili kaotičnoj sredini, tj. učionici te da je za kvalitetnu i uspješnu nastavu razredna disciplina ključan čimbenik. No, posljednjih nekoliko desetljeća u svijetu, a i kod nas, sve je više problematičnog ponašanja kod učenika pa je time i teže postići disciplinu. Teško je doprijeti do učenika i zainteresirati ih za učenje. Mnogi učitelji, profesori i nastavnici složiti će se da je uspostavljanje discipline u razredu i stvaranje kvalitetnih uvjeta za rad i učenje jedna od najtežih zadataka svakog učitelja, pogotovo u današnje vrijeme kad je djecu sve teže zainteresirati i pridobiti ih da sjede i slušaju. Ukoliko učitelj već na prvom satu postavi neke granice i pravila ponašanja, rad u razredu bit će mu lakši, no, važno je biti dosljedan u primjenjivanju istih.

Cilj postavljanja razrednih pravila ponašanja jest uspostava razredne discipline i smanjenje negativnih pedagoških mjera (kazni i nagrada), a povećanje broja pozitivnih pedagoških mjera, odnosno pohvala i nagrada. Pedagoške mjere propisuje Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, dok školski odbor donosi Pravilnik o pedagoškim mjerama.

Ovaj rad bavi se istraživanjem kolika je uloga samog učitelja u postizanju razredne discipline te u donošenju pedagoških mjera. Ono što me potaknulo na odabir ove teme jest sve prisutnije problematično ponašanje u školama, točnije nekoliko primjera koje sam vidjela za vrijeme obavljanja stručno-pedagoške prakse u školi te želja da jednog dana znam izići na kraj s takvim problematičnim oblicima ponašanja i imati funkcionalan i discipliniran razred. Tako sam za potrebe ovog rada istražila pojam razredne discipline te značaj i efikasnost pedagoških mjera o čemu pišem u teorijskom djelu rada, a za istraživački dio rada odradila sam intervju s dvije učiteljice razredne nastave o istome.

2. RAZREDNA DISCIPLINA

Riječ disciplina polazi od latinske riječi *disciple* koja u prijevodu znači „onaj koji uči“, što nam govori da se u korištenju discipline naglasak stavlja na učenje (Mackonochie, 2006). Prvobitno se disciplina definirala kao samodisciplina koja je potrebna za ispunjavanje neke zadaće za postizanje vlastitog cilja, no danas se značenje discipline pretvorilo u nešto što jedan čovjek drugome čini da bi se on prilagodio njegovim zahtjevima što je uzrokovalo da se riječ *disciplina* povezuje s nelagodom. Kroz povijest se disciplina smatrala sredstvom za postizanje poslušnosti (Gossen, 1994), ali disciplina nije isto kao poslušnost i tišina; ona označava razgovor, diskusiju, propitivanje vlastitog i tuđeg mišljenja. Prema tome se može zaključiti da je disciplina zapravo vrлина poželjna u društvu (Mattes, 2007), jer se prihvaćaju pravila društva, ali s vlastitim kritičkim promišljanjem.

Škola je javna i odgojna ustanova, stoga se njezin rad temelji pretežito na ostvarenoj razrednoj disciplini. Kyriacou (2001) razrednu disciplinu definira kao red koji je potreban u učionici da bi učenici što djelotvornije učili. Prema Čudina-Obradović (1996) osnovni cilj postizanja discipline na satu jest uspostavljanje maksimalne pažnje, usmjerenost na predmet rada, uz osiguranje minimalnog prekidanja pažnje i nastavnog procesa. Rijavec i Miljković (2010) navode dva svjetski poznata (pozitivna) modela školske discipline: pozitivna disciplina Jane Nelsen i asertivna disciplina Lee Canter i Marianne Canter. Pozitivna disciplina usmjerena je na učenika, naglašava razvoj samodiscipline i pripadajućih joj misli i emocija, govori se o važnosti zadovoljavanja učeničkih potreba za autonomijom, kompetentnošću i (dobrim) odnosima s drugima. S druge strane, asertivna disciplina je usmjerena na učitelja i temelji se na pravilima i korektivnim postupcima u slučaju kršenja pravila (Rijavec, Miljković, 2010).

Vizek-Vidović i sur. (2003) u razrednu disciplinu uključuju i ona ponašanja nastavnika koja predstavljaju njihovu reakciju na učenikovo ponašanje koje ometa proces učenja. Prema Phelan i Schonour (2006) postoje tri koraka za postizanje željene razredne discipline, a to su: kontroliranje nepoželjnog ponašanja, poticanje dobrog ponašanja te održavanje dobrog odnosa s učenicima. Razredna disciplina stoga podrazumijeva sposobnost učitelja da upravlja razredom, kontrolira nepoželjno ponašanje i potiče dobro, određuje pravila ponašanja koje učenici moraju poštivati te

usmjerava učenike na preuzimanje odgovornosti za vlastito ponašanje i razvijanje samodiscipline.

Brojna istraživanja u novija doba pokazala su da određivanje granica u nastavi i njihovo dosljedno provođenje daju učenicima osjećaj stabilnosti pa će se zbog toga primjereno ponašati (Jensen, 2003). Stoga je ključna stvar za postizanje i održavanje discipline u razredu određivanje razrednih pravila koja će učenicima omogućiti usvajanje standarda ponašanja. Cowey (2006) navodi da ukoliko se granice postave već na prvom satu kada su učenici voljni primiti informacije i ako se ne odstupa od njih tijekom narednih sati, tada će ih učenici početi uvažavati gotovo automatski. Najpoželjnije je da pravila ponašanja utvrdi učitelj zajedno s učenicima međusobnim dogovorom te da se ona postave na svima vidljivo mjesto (Glasser, 1990). Rijavec i Miljković (2010) napominju da je važno pravila pisati u pozitivnim terminima jer zabrane stvaraju loše ozračje koje negativno utječe na odnos između učitelja i učenika. Nadalje objašnjavaju kako pozitivna pravila govore učenicima kako se trebaju ponašati, dok ona izrečena negativno govore samo što se ne smije činiti, ali ne i kako se treba ponašati. Razredna pravila moraju biti kratka i jasna i ne smije ih biti previše, a učitelj mora biti dosljedan u provođenju istih. Prema Trstenjak (1951) dosljednost u razrednoj disciplini jest jaka i čvrsta ruka koja drži red i disciplinu.

Mattes (2007) pojašnjava kako se disciplinski problemi u nastavi često pojavljuju neočekivano i spontano pa učitelj nema dovoljno vremena da se povuče i razmisli prije nego što nešto poduzme. Dodaje kako se tad od njega očekuje mogućnost spontanog odlučivanja i brza te primjerena reakcija na smetnje kako bi se zadržao red na školskom satu. Prema Kyriacou (2001) za postizanje tog reda zaslužno je nastavnikovo umijeće djelotvornog poučavanja. Naime, kada su nastavne aktivnosti dovoljno pripremljene i dobro osmišljene te kada obrada nastavne jedinice zadržava pažnju učenika, tada će se uspostaviti potreban red koji je temelj razredne discipline. Također, ukoliko je razredno-nastavno ozračje pozitivno, rjeđe dolazi do ometanja nastave (smanjuje se agresivno ponašanje i nasilje) te se učenici lakše drže pod nadzorom (Meyer, 2005).

3. PEDAGOŠKE MJERE

Pedagoške mjere propisuje ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta na temelju članka iz Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, a njihova svrha i primjena propisana je u Pravilniku o kriterijima za izricanje pedagoških mjera (2015). Prema tom pravilniku pedagoške mjere dijele se na poticajne (pozitivne) i kaznene (negativne) pedagoške mjere i one se dodjeljuju s intencijom postizanja boljeg ponašanja u učionici. U poticajne pedagoške mjere spadaju pohvale i nagrade, a dodjeljuju učenicima, razrednim odjelima ili obrazovnim skupinama, koji se ističu u učenju, vladanju ili u drugim aktivnostima. Kaznene pedagoške mjere izriču se učenicima radi sprječavanja i otklanjanja negativnih posljedica nemarnog odnosa prema učenju i radu, zbog kršenja kućnog reda, zbog nekulturnog i neprimjerenog ponašanja na nastavi, oštećivanja školske imovine te zbog ponavljanja kršenja dužnosti i obaveza. Pedagoške mjere trebaju potaknuti učenike na preuzimanje odgovornosti i usvajanje pozitivnog odnosa prema školskim obavezama i okruženju. Prilikom izricanja pedagoških mjera važno je voditi računa o učenikovo mentalnoj i socijalnoj zrelosti, osjetljivosti te drugim okolnostima koje utječu na njegov razvoj. Izricanje pedagoških mjera ne smije biti posljedica osvete, zastrašivanja ili ponižavanja učenika. Ono se temelji se na principima postupnosti, proporcionalnosti, pravednosti i pravodobnosti. (Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, 2017).

Pedagoške mjere za koje se utvrđuju kriteriji u:

- a) osnovnoj školi su: opomena, ukor, strogi ukor i preseljenje u drugu školu,
- b) srednjoj školi su: opomena, ukor, opomena pred isključenje i isključenje iz srednje škole (Pravilnik o kriterijima za izricanje pedagoških mjera, 2015).

3. 1. Kriteriji za izricanje pedagoških mjera

U Pravilniku o kriterijima za izricanje pedagoških mjera (2015) stoji da kriteriji na temelju kojih se izriče pedagoška mjera trebaju biti takvi da potaknu učenika na odustajanje od neprihvatljivih oblika ponašanja i usvajanje prihvatljivih oblika ponašanja, u skladu s pravilima i kućnim redom škole. Na početku svake školske

godine razrednik je obvezan na satu razrednika izvijestiti učenike, a na roditeljskome sastanku roditelje/zakonske zastupnike učenika o odredbama pravilnika. Učitelji/nastavnici, stručni suradnici i ravnatelj dužni su voditi računa o dobi učenika, njegovoj psihofizičkoj razvijenosti i osobinama, ranijem ponašanju, okolnostima koje utječu na učenikov razvoj, okolnostima u kojima se neprihvatljivo ponašanje dogodilo te drugim okolnostima (Pravilnik o kriterijima za izricanje pedagoških mjera, 2015).

3. 2. Izricanje pedagoških mjera

Svako izricanje pedagoške mjere temelji se na bilješkama iz pedagoške dokumentacije i/ili službenim bilješkama stručnih suradnika i/ili ravnatelja, a ako je potrebno i na mišljenjima drugih nadležnih institucija. Prije izricanja mjere učeniku se mora omogućiti savjetovanje s odgojno-obrazovnim radnikom te izjašnjavanje o činjenicama i okolnostima koje su važne za donošenje odluke o opravdanosti izricanja pedagoške mjere. Roditelj mora biti informiran o neprihvatljivom ponašanju, načinu prikupljanja informacija, prikupljenim informacijama koje su važne za donošenje odluke o izricanju pedagoške mjere. Mjera se može izreći i bez izjašnjavanja učenika ako se učenik bez opravdanoga razloga ne odazove pozivu razrednika ili druge ovlaštene osobe. Isto tako, mjera se može izreći i bez informiranja roditelja, ako se roditelj ne odazove ni pisanom pozivu na razgovor.

Prije izricanja pedagoške mjere odgojno-obrazovni radnici škole dužni su međusobno se konzultirati, kontaktirati roditelja učenika, a ako je potrebno mogu se konzultirati i sa školskim liječnikom, drugim stručnjakom ili nadležnim centrom za socijalnu skrb radi upoznavanja osobina i mogućnosti učenika te uklanjanja uzroka koji sprečavaju ili otežavaju njihov pravilan razvoj kako bi se ublažili rizični i pojačali zaštitni čimbenici u razvoju učenika.

U obrazloženju pedagoške mjere navest će se mjesto, vrijeme i način na koji je došlo do neprihvatljivog ponašanja te posljedice koje su nastupile ili su mogle nastupiti. Obrazloženje mora sadržavati i podatke o prethodno poduzetim preventivnim mjerama te prijedloge za pružanje pomoći i potpore učeniku s ciljem otklanjanja uzroka neprihvatljivog ponašanja.

U Pravilniku o kriterijima za izricanje pedagoških mjera (2015) stoji da se

pedagoške mjere, osim zbog neprihvatljivog ponašanja, izriču i zbog neopravdanih izostanaka s nastave. Neopravdanim izostankom smatra se izostanak s nastave za koji razredniku nije dostavljena liječnička ispričnica ili ispričnica nadležne institucije, koju je potpisao roditelj. Neopravdanim izostankom ne smatra se onaj izostanak s nastave za koji je roditelj tražio dopuštenje i to:

- u hitnim slučajevima usmeno od učitelja/nastavnika za izostanak s njegova sata;
- pisano od razrednika za izostanak od 3 radna dana, od ravnatelja za izostanak od 7 radnih dana te učiteljskog ili nastavničkog vijeća za izostanak od 15 dana.

Tijekom jedne školske godine roditelj može osobno ili pisano opravdati izostanak za koji nije dostavljena ispričnica u roku od najviše tri dana, koji ne mogu biti uzastopni. Načine opravdavanja izostanaka učenika, rokove za dostavu ispričnica te rokove javljanja o razlogu izostanka uređuje statut škole (Pravilnik o kriterijima za izricanje pedagoških mjera, 2015).

3. 3. Učinak pedagoških mjera

Učinci pedagoških mjera su različiti i ovise o učeniku. Naime, nekome će biti dovoljna samo jedna usmena opomena učiteljice i znat će da je pogriješio i da mora poraditi na ponašanju, dok s druge strane postoje učenici koji to neće shvatiti ni nakon izrečene najstrože pedagoške mjere kao što je strogi ukor koju izriče učiteljsko vijeće (Sekulić Erić, 2016). Svaki učitelj najbolje poznaje svoje učenike i znat će hoće li i kako pedagoška mjera utjecati na njega i promijeniti njegovo ponašanje ili će on nastaviti s neprimjerenim ponašanjem.

Rijavec i Miljković (2010) iznose rezultate istraživanja o efikasnosti disciplinskih mjera koje su proveli psiholozi Scott Stage i David Quiroz. Istraživanje je pokazalo da je kombinacija kazne i potkrepljenja najefikasnija, a ne poduzimanje nikakvih mjera je najmanje efikasno. U zaključku istraživanja navodi se kako će se ometajuća ponašanja značajno smanjiti ako se učenici potkrepljuju za poželjno, a kažnjavaju za nepoželjno ponašanje. Samo potkrepljenje bilo je učinkovitije od same kazne, dok je je najmanji učinak imalo ignoriranje ometajućeg ponašanja, iako je i ono imalo određenog

pozitivnog utjecaja. Dakle, preporučljivo je potruditi se pronaći ravnotežu između potkrepljenja i kazni. (Rijavec, Miljković, 2010)

Desforges (2001) tvrdi da najdjelotvorniji načini reagiranja na loše vladanje uključuju davanje pohvale i pokude nasamo, a najmanje su djelotvorni prigovaranje i konfrontacija.

4. NEPRIHVATLJIVA PONAŠANJA

Autorica Sue Cowley (2006) ističe kako se veći dio neprihvatljivog (neprimjerenog) ponašanja s kojima se učitelji svakodnevno suočavaju odnosi, uglavnom, na manje probleme u ponašanju, a ne na ozbiljne incidente. Manji problemi u ponašanju su: brbljanje na satu, žvakanje žvakače gume, gađanje gumicom i sl. Ukoliko se takve manje smetnje uklone mirnim i ujednačenim tonom, učenici će se truditi bolje ponašati i izbjeći će se ozbiljniji sukobi jer će učenici shvatiti da se ne mogu izvući, čak ni ako je manji problem u pitanju.

U veće probleme u ponašanju spadaju: psovanje, svađanje, opasnost od fizičkog sukoba, donošenje opasnih predmeta u školsku ustanovu i sl. Takvi incidenti stavljaju učitelja u ranjivu poziciju, te se on osjeća ugroženim (Cowley, 2006). U takvim slučajevima potrebno je najprije osigurati ostale učenike u razredu te sebe, a zatim na miran način pokušati riješiti problem te kazniti učenika ako učitelj smatra da je to potrebno. Učitelj se ne bi trebao ustručavati primijeniti kaznu za ovakva ponašanja jer ona i jest predviđena upravo za takve situacije. Tako će se uspostaviti red u razredu, a učenicima će biti jasno da takvo ponašanje nije prihvatljivo te da se kažnjava (Cowley, 2006). Neprihvatljivi oblici ponašanja predstavljaju prijetnju cijelom razredu jer ometaju odgojno-obrazovni rad. Loše vladanje ne ugrožava rad u velikoj mjeri, ako se uspostavi red u razredu (Desforges, 2001).

U Pravilniku o kriterijima za izricanje pedagoških mjera (2015) navedena su neprihvatljiva ponašanja prema čijoj težini se izriču pedagoške mjere, a to su: lakša, teža, teška te osobito teška neprihvatljiva ponašanja.

4. 1. Lakša neprihvatljiva ponašanja

Prema Pravilniku o kriterijima za izricanje pedagoških mjera (2015) u lakše neprihvatljiva ponašanja spadaju:

- a) ometanje odgojno-obrazovnog rada (npr. izazivanje nereda, stvaranje buke, pričanje nakon učiteljeve/profesorove opomene i sl.);
- b) onečišćivanje školskog prostora i okoliša (npr. bacanje smeća po podu umjesto

u koš za smeće);

c) oštećivanje imovine u prostorima škole ili na drugome mjestu gdje se održava odgojno obrazovni rad nanošenjem manje štete (npr. šaranje po klupama, stolicama ili zidovima, urezivanje u namještaj);

d) nedopušteno korištenje informacijsko- komunikacijskih uređaja tijekom odgojno-obrazovnog rada (npr. komunikacija preko društvenih mreža u toku nastavnog procesa);

e) pomaganje ili poticanje ulaska neovlaštenih osoba u školski prostor;

f) poticanje drugih učenika na neprihvatljiva ponašanja;

g) uznemiravanje učenika ili radnika škole odnosno druge aktivnosti koje izazivaju nelagodu kod drugih osoba, nakon što je učenik na to upozoren;

h) korištenje nedopuštenih izvora podataka u svrhu prepisivanja.

4. 2. Teža neprihvatljiva ponašanja

Prema Pravilniku o kriterijima za izricanje pedagoških mjera (2015) u teža neprihvatljiva ponašanja spadaju:

a) ometanje odgojno-obrazovnog procesa na način da je onemogućeno njegovo daljnje izvođenje;

b) povreda dostojanstva druge osobe omalovažavanjem, vrijeđanjem ili širenjem neistina i glasina o drugome učeniku ili radniku škole;

c) unošenje ili konzumiranje psihoaktivnih sredstava u prostor škole ili na drugo mjesto gdje se odvija odgojno-obrazovni rad;

d) dovođenje ili pomaganje prilikom dolaska neovlaštenim osobama koje su nanijele štetu osobama ili imovini u prostoru škole ili na drugome mjestu gdje se održava odgojno-obrazovni rad;

e) namjerno uništavanje imovine nanošenjem veće štete u prostoru škole ili na drugom mjestu gdje se održava odgojno-obrazovni rad;

f) prikrivanje nasilnih oblika ponašanja;

g) udaranje, sudjelovanje u tučnjavi i druga ponašanja koja mogu ugroziti sigurnost samog učenika ili druge osobe, ali bez težih posljedica;

h) korištenje ili zlouporaba podataka drugog učenika iz pedagoške

dokumentacije;

- i) klađenje ili kockanje u prostorima škole ili na drugim mjestima gdje se održava odgojno-obrazovni rad;
- j) prisvajanje tuđe stvari.

4. 3. Teška neprihvatljiva ponašanja

Prema Pravilniku o kriterijima za izricanje pedagoških mjera (2015) u teška neprihvatljiva ponašanja spadaju:

- a) izazivanje i poticanje nasilnog ponašanja (npr. prenošenje lažnih informacija koje su povod za nasilno ponašanje, snimanje događaja koji uključuje nasilno ponašanje i sl.);
- b) nasilno ponašanje koje nije rezultiralo težim posljedicama;
- c) neovlašteno korištenje tuđih podataka za pristup elektroničkim bazama podataka škole bez njihove izmjene;
- d) krađa tuđe stvari;
- e) poticanje grupnog govora mržnje;
- f) uništavanje službene dokumentacije škole;
- g) prisila drugog učenika na neprihvatljivo ponašanje ili iznuda drugog učenika (npr. iznuđivanje novaca);
- h) unošenje oružja i opasnih predmeta u prostor škole ili druge prostore u kojima se održava odgojno-obrazovni rad.

4. 4. Osobito teška neprihvatljiva ponašanja

Prema Pravilniku o kriterijima za izricanje pedagoških mjera (2015) u osobito teška neprihvatljiva ponašanja spadaju:

- a) krivotvorenje pisanje ili elektroničke službene dokumentacije škole;
- b) objavljivanje materijala elektroničkim ili drugim putem, a koji za posljedicu imaju povredu ugleda, časti i dostojanstva druge osobe;

- c) teška krađa odnosno krađa počinjena na opasan ili drzak način, obijanjem, provaljivanjem ili svladavanjem prepreka da se dođe do stvari;
- d) ugrožavanje sigurnosti učenika ili radnika škole na drugome mjestu gdje se održava odgojno-obrazovni rad;
- e) nasilno ponašanje koje je rezultiralo teškim emocionalnim ili fizičkim posljedicama za drugu osobu.

4. 5. Razlozi neprimjerenog ponašanja učenika

Brojni su mogući razlozi sve češćih neprihvatljivih ponašanja kod učenika, od problema kod kuće, problema s kolegama iz razreda, dosadnih lekcija... Na učitelju je da utvrdi gdje se javlja problem i pokuša ga riješiti.

Kao razloge neprimjerenog ponašanja učenika autorica Sue Cowley navodi dosadu, nedostatak motivacije, manjak zainteresiranosti za neki predmet, pritisak drugih učenika te monotone učionice. Nekim učenicima škola jednostavno ne odgovara, ne zanima ih i ne žele biti tamo. Njih je potrebno naučiti da je škola važna za njihov budući život, pa će se oni vjerojatno pomiriti s osjećajem dosade i neće se okretati lošem ponašanju. Drugi najčešći razlog neprihvatljivog ponašanja učenika je nedostatak motivacije za učenje. Učenici često gube motivaciju za učenjem zbog preteškog nastavnog sadržaja ili zbog problema s učenjem. Neke učenike nitko nije naučio da je učenje važno i da može biti zabavno pa im zbog toga nedostaje motivacije. Kako bi izašli na kraj s učenicima kojima nedostaje motivacije i smanjili mogućnost pojave ometanja nastave, potrebno je prilagoditi nastavni sadržaj sposobnostima učenika. Nedostatak zanimanja za neki predmet također može biti razlog neprihvatljivog ponašanja učenika. Učenici nisu zainteresirani jer ne smatraju određeni predmet bitnim za njihovo shvaćanje svijeta ili jednostavno nemaju urođene sposobnosti za pojedini predmet. Zasižno jedan od najzastupljenijih razloga neprimjerenog ponašanja učenika jest pritisak drugih učenika, odnosno želja za stvaranjem ugleda među vršnjacima. Među učenicima postoji strah da će, ne budu li se priklonili većini ispasti iz grupe i postati predmetom ruganja, stoga često neprimjerenim ponašanjem zabavljaju razred misleći da si time rade dobro. Na ponašanje učenika utječe i izgled učionice. Naime, u neurednim, zapuštenim učionicama učenici će prije bacati smeće

nego u novoj, urednoj i čistoj učionici. Često su učionice u kojima se odvija nastava učenicima dosadne i monotone što je još jedan od razloga zbog kojeg se javlja neprimjereno ponašanje (Cowley, 2006).

Autorica Čudina-Obradović (1996) kao uzrok školske nediscipline, odnosno neprihvatljivog ponašanja navodi tri moguća uzroka. Prvi mogući uzrok je to da kod učenika mogu postojati biološke osobine koje su značajne za pojavu neprihvatljivog ponašanja. Te osobine su: slabija mentalna razvijenost, koja rezultira smanjenom koncentracijom, te oštećenja središnjeg živčanog sustava, koja rezultiraju nemirnim ponašanjem i nespretnosti. Drugi razlog su emocionalni problemi učenika, odnosno nemogućnost učenika da zadovolji svoje potrebe na konstruktivan način. Učenici koji nisu prihvaćeni od strane svojih vršnjaka često neprihvatljivim ponašanjem nastoje privući njihovu pažnju te na taj način zadovoljiti svoje potrebe. Na učenike također utječu i određene situacije i događanja u školi poput loših odnosa učenika i učitelja, loših odnosa među učiteljima, loših odnosa učitelja te ravnatelja ili stručnih suradnika, nedostatak jasnih pravila i njihovo nepoštovanje, loša suradnja između škole i roditelja ili skrbnika i sl. (Čudina-Obradović, 1996) .

Kao razlozi za takvo ponašanje navode se: dosadan i nevažan rad u školi zbog čega je učenicima zanimljivije ometati nastavu nego pratiti odgojno-obrazovni rad (Desforges, 2001). Desforges (2001) nastavlja kako će učenici u takvim dosadnim situacijama učiniti bilo što kako bi razbili dosadu i dodali malo zabave. Ističe kako je potrebno planirati različite i djeci zanimljive aktivnosti uz upotrebu različitih medija i nastavnih pomagala.

Cowley (2006) navodi kako bi učitelji trebali biti svjesni emocionalnih i psihičkih uzroka neprimjerenog ponašanja, kako kod učenika, tako i kod njih samih. Dodaje kako se često razlog zbog čega se učenici ponašaju neprimjereno, krije iza nečeg što nije pod nadzorom škole i učitelja. U takvim situacijama učitelj ne smije ignorirati učenika već razgovarati s njim i pokušati mu pomoći.

4. 6. Preventiva nediscipline

Čudina-Obradović (1996) tvrdi kako se u suvremenoj pedagoškoj psihologiji napušta praksa otkrivanja uzroka nediscipline u razredu i njihovo uklanjanje. Naime, pokazalo se da nastavnik, kad se nedisciplinirano ponašanje već pojavilo, nema mnogo mogućnosti osim da ga odstrani i u tome su svi nastavnici podjednako neuspješni. Stoga je sprječavanje nastanka nediscipline pravi odgovor na to kako postići disciplinu u razredu, i upravo tome učitelj mora pridati najviše pozornosti. Nastanak nediscipline može se spriječiti aktivnostima koje osiguravaju dobro upravljanje nastavnim procesom i dobru organizaciju rada. Za dobro upravljanje učenjem u razredu prijeko je potrebno da učitelj uvijek zna što se događa u razredu, da to pokazuje učenicima i da reagira kad je potrebno. Samo će tako moći primijetiti i ukloniti moguće izvore nediscipline prije nego se situacija pogorša. Također je potrebno da učitelj istodobno usmjeruje pažnju na nekoliko paralelnih zbivanja u razredu (npr. poučava i prati pozornost učenika), ali da ne prekida odvijanje nastave kako se ne bi pokvarilo uspostavljanje reda i discipline. Ukoliko učitelj dobro isplanira sat i osigura neprekinuti tok aktivnosti, svakom učeniku jasno zada zadatak i uspostavi relativno brzo odvijanje aktivnosti bez čekanja, prekida i stanki, tada će svaki učenik biti zaposlen i usredotočen na zadatak pa će se smanjiti mogućnost ometanja nastave i neprimjerenog ponašanja (Čudina-Obradović, 1996).

Desforges (2001.) tvrdi kako su rane faze interakcije s novim razredom najvažnije u izgradnji radne okoline gdje vlada red. Što od učitelja zahtijeva pomno planiranje i pripremu zajedno s kvalitetnim izravnim poučavanjem pravila i postupaka u okviru nastavnog programa (Desforges, 2001).

4. 7. Postupci uklanjanja ometajućeg ponašanja

Kad se usprkos dobrom planiranju i organizaciji te dobro postavljenim pravilima pojavi ometajuće ponašanje u razredu, valja učiniti sve kako ono ne bi preraslo u veći problem. Lakši prekršaji rješavaju se pogledom, upozoravanjem učenika ili zahtijevanjem ispravnog ponašanja. Dok se teži prekršaji rješavaju u dva koraka.

Najprije se nepoželjno ponašanje odmah prekida uz što je moguće manje ometanja nastavne aktivnosti, a zatim učitelj otkrivanjem uzroka ponašanja i primjerenom kaznom nakon nastave sprječava ponovno pojavljivanje takvog ponašanja (Čudina-Obradović, 1996).

Rijavec i Miljković (2010) također navode da se na nepoželjno ponašanje treba odmah reagirati, ali uz što manje ometanje rada. Tvrde kako treba započeti s najmanjom intervencijom, a tek ako to ne djeluje slobodno se napravi i „veća frka“.

Prema Desforges (2001) prije djelovanja na neprimjereno ponašanje učenika učitelj treba biti siguran da je ono stvarno neprimjereno, a ne samo pretjerivanje ili istinska uznemirenost. Nadalje, učitelj se mora uvjeriti da on nije uzrok lošeg vladanja zbog lošeg planiranja nastave, dosadnih aktivnosti ili kulturalno neosjetljivih postupaka. Ističe kako je iznimno važno da učitelj razumije učenike i njihovu kulturu.

5. PEDAGOŠKE MJERE U OSNOVNOJ ŠKOLI

5. 1. Poticajne pedagoške mjere

Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (2017) određeno je da učenici koji postižu iznimne uspjehe mogu biti pisano ili usmeno pohvaljeni ili nagrađeni. Usmenu pohvalu izriče razrednik, pisanu pohvalu daje razredno vijeće, a nagradu dodjeljuje nastavničko vijeće. Uvjeti, način i postupak pohvaljivanja i nagrađivanja učenika uređuju se statutom škole. Glavna zadaća poticajnih, odnosno pozitivnih mjera jest podržavanje dobrog vladanja učenika te poticanje da se ono nastavi.

5. 2. Pohvale

Pohvale su najčešći oblik poticajnih pedagoških mjera i one mogu biti pisane i usmene. Dodjeljuju se učenicima koji su se istaknuli u učenju ili drugim aktivnostima u odgojno-obrazovnom radu. U pisane pohvale spadaju pohvalnice, povelje, priznanja, diplome i slično, a mogu se pojaviti i u obliku medalja, znački i slično. Pohvale predlažu učenici, nastavnici, stručni suradnici, Školska tijela te fizičke i pravne osobe izvan škole. Usmenu pohvalu učeniku izriče razrednik, pisanu pohvalu daje razredno vijeće, a nagrade dodjeljuje nastavničko vijeće.

Prema Rijavec (1994), pohvale su vrlo bitne za sposobne pojedince koji dobro rade, ali imaju manjak samopouzdanja. Glavna prednost pohvale jest upravo to što izgrađuje samopoštovanje jer u učeniku prepoznaje i potiče prikladno ponašanje (Phelan i Schonour, 2006). No, treba biti oprezan jer iako će pohvala biti motivirajuća za učenika kojem je upućena, s druge strane može vrlo negativno utjecati na samopouzdanje ostalih učenika te bi se oni mogli osjećati manje vrijednima. Zbog toga je izrazito bitno da je upućena pohvala opravdana i zaslužena pa da motivira onog koji je pohvaljen, ali da ne budi osjećaj manje vrijednosti kod ostalih učenika. Učitelj treba biti oprezan s pohvalama te mora znati odrediti u kojoj situaciji učenika treba pohvaliti javno, a u kojim situacijama privatno (Cowley, 2006).

5. 3. Nagrade

Cilj nagrade jest da izazove emocionalnu ugodu kojom se želi osnažiti i poticati poželjno ponašanje kod učenika (Tauš i Munjiza, 2006). Čudina-Obradović (1991) navodi da nagrada djeluje motivirajuće na učenje i pojačavanje napora te je zbog toga njena upotreba pogodna u situacijama kada želimo učvrstiti nečije ponašanje ili povećati zalaganje u određenom području. Ukoliko je pošteno zaslužena, nagrada će na učenika utjecati pozitivno i motivirajuće te će ga potaknuti da nastavi s pozitivnim ponašanjem. No, Rijavec i Miljković (2010) navode da treba biti oprezan s nagradom jer ona može biti štetna. Naime, može loše utjecati na intrinzičnu motivaciju, npr. kad se učenika nagradi za nešto što već dobro radi i bez nagrade tada postoji mogućnost da će to prestati raditi iz zadovoljstva i početi raditi zbog nagrade. Također, vrlo je važno da učenici nagrade ne shvate kao podmićivanje jer bi tada naučili iskorištavati i manipulirati. Učenicima treba dati priznanje za primjereno ponašanje te trud u učenju i izvršavanju školskih obaveza, ali je potrebno nagraditi i njihovu solidarnost, brižnost te druge pokazatelje učenikove prilagodbe (Buljubašić- Kuzmanović, 2012). Prema istraživanju Buljubašić-Kuzmanović (2012), nagrade i pohvale češće se izriču učenicima nižih razreda. Istraživanjem je utvrđeno da djevojčice dobivaju više pohvala od dječaka, dok su dječaci u prosjeku čak tri puta češće kažnjavani od djevojčica.

Kao nagrade istaknutim učenicima se najčešće poklanjaju knjige, slike, skulpture, fotografije i slično te ih dodjeljuje nastavničko vijeće.

5. 4. Kaznene pedagoške mjere

Prema Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnim i srednjim školama (2017) kaznene pedagoške mjere zbog povreda dužnosti, neispunjavanja obaveza i nasilničkog ponašanja u osnovnoj školi su opomena, ukor, strogi ukor i preseljenje u drugu školu. Kaznene pedagoške mjere ne mogu se izreći prema cijelom razrednom odjelu. Kao kaznena pedagoška mjera ne smije se udaljavati učenika sa nastave, ne dopuštati mu sudjelovanje na školskim manifestacijama te ga se ne smije uskraćivati za odlazak na školske izlete.

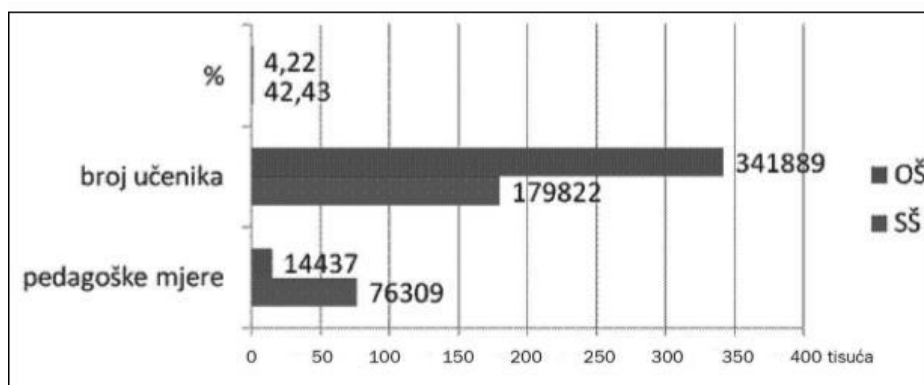
Rousseau kaže da „djetetu ne valja nikad zadavati kaznu kao kaznu nego da je osjeti

kao naravnu posljedicu svojeg nevaljalog čina.“. Što znači da bi učitelji trebali odmjeriti kazne neposredno nakon neposluha učenika kako bi oni da shvatili da je to opravdana posljedica njihovog lošeg vladanja. Za uspješnu i djelotvornu upotrebu kazni potrebno je rijetko se njima koristiti (Kyriacou, 2001). Najčešće kazne u razrednoj nastavi jesu usmene kritike i opomene koje učitelji često koriste, no one neće imati utjecaj ukoliko ju učitelj izriče u bijesu i galami. Štoviše, brojni autori (Desforges, 2001; Kyriacou, 2001; Mattes, 2007 i dr.) ističu da isključivo kritika dana učeniku nasamo ima pozitivan učinak na njega jer ga se ne „sramoti“ pred kolegama iz razreda. I na taj način se ne remeti nastava i rad ostalih učenika, te se izbjegava mogući sukob.

Prema Rijavec i Miljković (2010) postoje dva oblika kazni: zadavanje neugodnih podražaja i uskraćivanje ugodnih i željenih podražaja. Navode da se prednost daje kazni uskraćivanjem, a da kazne zadavanjem treba koristiti oprezno kako ne bi bilo više štete nego koristi.

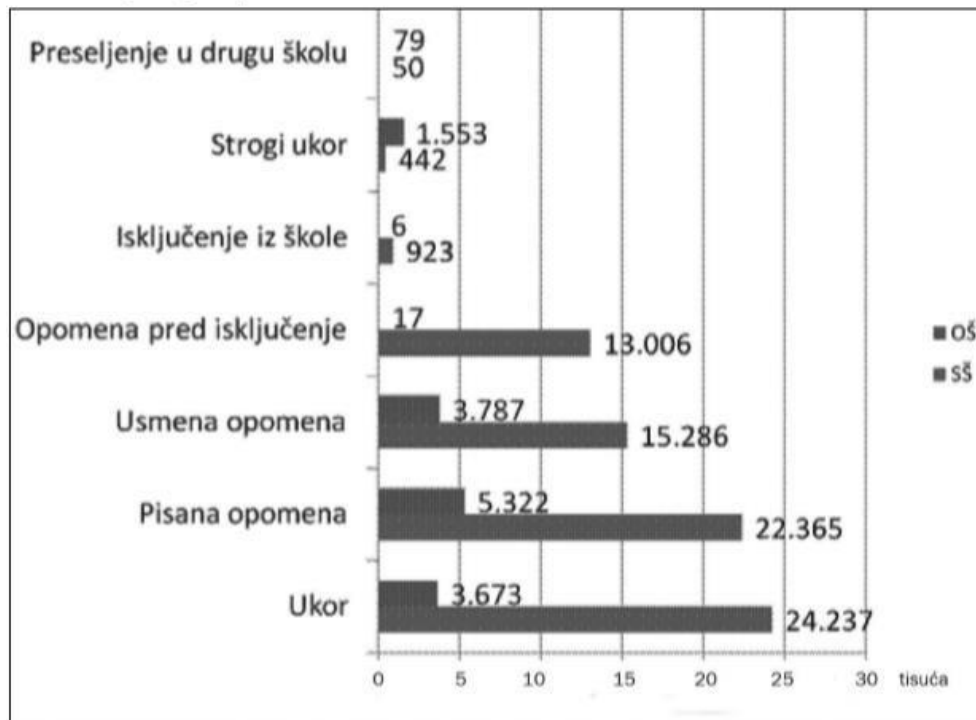
5. 5. Statistika izricanja kaznenih pedagoških mjera

Podaci Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa za školsku godinu 2007./2008. pokazuju da se pedagoške mjere tijekom osnovnoškolskog obrazovanja izriču manjem broju učenika (4,22%), dok se u srednjim školama taj postotak penje na čak 42,43% učenika (Grafikon 1.) (Bouillet, 2010).

Grafikon 1. Pedagoške mjere izrečene učenicima osnovnih i srednjih škola u Republici Hrvatskoj šk. god. 2007./2008. (izvor: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa prema Bouillet, 2010, str. 275).

Grafikon 2. prikazuje izrečene pedagoške mjere učenicima osnovne i srednje škole u Republici Hrvatskoj u školskoj godini 2007./2008. Među izrečenim pedagoškim mjerama prevladavaju pisane i usmene opomene i ukori (Bouillet, 2010).

Grafikon 2. Pedagoške mjere izrečene učenicima osnovnih i srednjih škola u Republici Hrvatskoj šk. god. 2007./2008. (izvor: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa prema Bouillet, 2010, str. 276).

5. 6. Pedagoška mjera opomena

Pedagoška mjera opomene izriče se učenicima zbog lakših neprihvatljivih ponašanja kao što su:

- ometanja ostalih učenika u praćenju nastave
- neopravdanih izostanaka s nastave ili drugih školskih aktivnosti do 6 školskih sati
- ometanja nastavnika za vrijeme održavanja odgojno-obrazovnog rada
- neredovitog nošenja školskog pribora i opreme, zbog onečišćenja škole i školskog okoliša

- nedopuštenog korištenja informacijsko-komunikacijskih uređaja za vrijeme nastavnog procesa
- zbog poticanja drugih učenika na neprihvatljiva ponašanja

Pedagoška mjera opomene izriče se najkasnije u roku od 15 dana od dana saznanja za neprihvatljivo ponašanje učenika zbog kojeg se izriče (Sekulić Erić, 2016). Pedagošku mjeru opomene izriče razrednik.

5. 7. Pedagoška mjera ukor

Pedagoška mjera ukor izriče se učenicima zbog težih neprihvatljivih ponašanja poput:

- ometanja odgojno-obrazovnog rada na način da je onemogućeno njegovo daljnje izvođenje, izazivanje sukoba, oštećivanje školske imovine i imovine drugih učenika, nastavnika te drugih radnika
- kršenje Kućnog reda (konzumiranje alkohola, duhanskih proizvoda te drugih psiho aktivnih sredstava)
- nemaran odnos prema učenju i radu
- ponavljanje povrede za koju je već izrečena mjera
- vrijeđanje nastavnika te drugih radnika Škole
- prisvajanje tuđih stvari te neopravdani izostanak s nastave i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada od 7 do 14 školskih sati.

Pedagoška mjera ukor mora se izreći u roku od najkasnije 15 dana od saznanja za neprihvatljivo ponašanje učenika, a izriče ga Razredno vijeće (Pravilnik o kriterijima za izricanje pedagoških mjera, 2015).

Učeniku kojemu je već izrečena pedagoška mjera opomene ili ukora izriče se sljedeća teža mjera u slučaju ponavljanja istog neprihvatljivog ponašanja za koje mu je već izrečena pedagoška mjera (Sekulić Erić, 2016).

5. 8. Pedagoška mjera strogi ukor

Pedagoška mjera strogog ukora izriče se zbog teškog neprihvatljivog ponašanja u poput:

- izazivanja i poticanja nasilnog ponašanja
- krivotvorenje ispričnica
- krađa tuđe stvari
- poticanje govora mržnje
- uništavanje službene školske dokumentacije
- prisila drugih učenika na neprihvatljivo ponašanje
- iznuda drugog učenika, unošenje oružja i opasnih predmeta te
- zbog neopravdanog izostanka s nastave i drugih odgojno-obrazovnih oblika rada od 15 do 22 školska sata.

Strogi ukor izriče Nastavničko vijeće u roku od najkasnije 30 dana od saznanja za neprihvatljivo ponašanje učenika (Pravilnik o kriterijima za izricanje pedagoških mjera, 2015).

Učeniku kojemu je već izrečena pedagoška mjera strogog ukora izriče se pedagoška mjera preseljenja u drugu školu u slučaju bilo kojeg osobito teškog neprihvatljivog ponašanja (Sekulić Erić, 2016).

5. 9. Pedagoška mjera preseljenja u drugu školu

Pedagoška mjera preseljenja u drugu školu izriče se zbog osobito teškog neprihvatljivog ponašanja poput:

- krivotvorenja službene dokumentacije škole
- krađa počinjena na opasan ili drzak način, obijanjem ili provaljivanjem
- ugrožavanje sigurnosti učenika ili radnika škole korištenjem opasnih predmeta ili oružja u prostoru i okolici škole
- nasilno ponašanje koje je rezultiralo teškim emocionalnim ili fizičkim posljedicama za drugu osobu te
- više od 22 neopravdana izostanka s nastave.

Pedagošku mjeru preseljenja u drugu školu izriče ravnatelj na temelju prijedloga stručnog povjerenstva u kojem su: razrednik, pedagog ili psiholog te predmetni nastavnik iz Razrednog vijeća. Izriče se u roku od najkasnije 60 dana od saznanja za učenikovo neprihvatljivo ponašanje za koje se izdaje pedagoška mjera. Ravnatelj škole ima pravo udaljiti učenika iz odgojno-obrazovnog procesa do završetka postupka izricanja pedagoške mjere (Pravilnik o kriterijima za izricanje pedagoških mjera, 2015).

Učeniku kojem je izrečena pedagoška mjera preseljenja u drugu školu, a koji se i dalje neprimjerenom ponaša, može se izreći pedagoška mjera izuzev mjere preseljenja u drugu školu (Sekulić Erić, 2016).

Pedagoška mjera strogog ukora i preseljenja u drugu školu za učenika osnovne škole ne može se izreći bez prethodne obavijesti uredu državne uprave u županiji odnosno Gradskom uredu Grada Zagreba nadležnom za obrazovanje i nadležnoj ustanovi socijalne skrbi, koji su dužni izvijestiti školu o poduzetim mjerama (Sekulić Erić, 2016).

6. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

6. 1. Cilj istraživanja

Cilj ovog istraživanja bio je odrediti kolika je uloga učitelja u donošenju i izricanju pedagoških mjera u osnovnoj školi, koja su njihova razmišljanja o razrednoj disciplini te utvrditi postoje li dobne i obrazovne razlike među njihovim razmišljanjima, stavovima i strategijama u održavanju razredne discipline.

6. 2. Uzorak

U istraživanju su sudjelovale dvije ispitanice. To su bile dvije učiteljice razredne nastave, u ovom diplomskom radu nazvat ću ih Učiteljica1 i Učiteljica2. Učiteljica1 ima 46 godina radnog staža dok je iza Učiteljice2 deset godina radnog staža.

6. 3. Metode i instrumenti

Istraživanje je provedeno kvalitativnom metodom intervjua kako bih dobila opsežniju sliku problema istraživanja. Intervju definiramo kao „neusiljen i elastičan razgovor s ispitanikom u „četiri oka“. Intervju se obično vodi prema unaprijed sastavljenim planom pitanja (Andrilović, 1991). Za potrebe istraživanja sastavila sam polustrukturirani intervju koji se sastojao od petnaest pitanja otvorenog tipa.

Pitanja za intervju:

1. Koje godine ste diplomirali i stekli titulu učiteljice i koliko godina rada je iza Vas?
2. Što vam je bilo najzahtjevnije kad ste počeli raditi?
3. Kako održavate disciplinu u razredu?
4. Kojim pedagoškim mjerama su vas podučavali na fakultetu?

5. Je li ikad nekome od Vaših učenika izrečena pozitivna pedagoška mjera? Ako da, koja?
6. Je li ikad nekome od Vaših učenika izrečena negativna pedagoška mjera? Ako da, koja?
7. Je li izricanje pedagoške mjere utjecalo na učenika i njegovo ponašanje? Smatrate li da kaznene pedagoške mjere imaju efikasnost kod učenika?
8. Smatrate li da pozitivne pedagoške mjere imaju efikasnost kod učenika?
9. Kolika je bila Vaša uloga u donošenju odluke o izricanju pedagoške mjere Vašem učeniku? Jeste li utjecali na težinu pedagoške mjere?
10. Jeste li kad imali slučaj da je Vašem učeniku izrečena, najstroža pedagoška mjera, tj. preseljenje u drugu školu? Ako da, zbog čega?
11. Smatrate li da su učenici dovoljno upoznati s pedagoškim mjerama?
12. U današnje vrijeme sve su češća problematična ponašanja kod učenika. Što mislite zbog čega?
13. Kako bi postupili s učenikom koji maltretira i ometa ostatak razreda?
14. Po pitanju discipline i problematičnog te neprihvatljivog ponašanja, što ste najgore doživjeli u razredu i kako ste postupili u toj situaciji? Možete li se prisjetiti situacije.
15. Koji biste savjet dali mladim učiteljicama koje tek počinju raditi, tj. koji je Vaš recept za postizanje discipline u razredu?

7. REZULTATI ISTRAŽIVANJA

7. 1. Intervju s Učiteljicom 1

1. Koje godine ste diplomirali i stekli titulu učiteljice i koliko godina rada je iza Vas?

Diplomirala sam 1964. godine da Pedagoškoj akademiji. Iza mene je 46 godina rada, a zadnjih 10 godina sam u mirovini.

2. Što vam je bilo najzahtjevnije kad ste počeli raditi?

Moram priznati da mi ništa nije bilo teško. Puno mi je pomoglo to što je i moja starija sestra radila na istoj školi pa mi je zbog toga bilo lakše.

3. Kako održavate disciplinu u razredu?

Ne dozvolim im da budu „zločesti“ zapravo nijedno dijete nije zločesto, samo brbljavo, a kad bi nastala galama, nikad nisam vikala jer se riječ „tišina“ ne smije vikati. Čim bi ja ušutjela ili lupila kemijskom po klupi znali su da nešto ne štima i da se moraju stišati. Nisam dozvolila učenicima da koriste riječ „neću“ i „ne mogu“ i uvijek sam im dala neka zaduženja da se osjećaju važnima ili da im ne bude dosadno.

4. Kojim pedagoškim mjerama su vas podučavali na fakultetu?

Najvažnije što sam naučila na fakultetu jest to da lijepa riječ i željezna vrata otvara te da svakog učenika treba pohvaliti, ne samo kad napravi nešto dobro, već i kad vidimo da se trudi kako bi ga motivirali i dali mu krila.

5. Je li ikad nekome od Vaših učenika izrečena pozitivna pedagoška mjera? Ako da, koja?

Naravno. Moji učenici su često bili pohvaljivani.

6. Je li ikad kome od Vaših učenika izrečena negativna pedagoška mjera? Ako da, koja?

Nije nikad i iznimno sam ponosna što u mom dugovječnom radu nijedno dijete nije dobilo kaznu kao pedagošku mjeru jer bi se danas zbog toga sramila i to bi bio moj neuspjeh, a ne njegov.

7. Je li izricanje pedagoške mjere utjecalo na učenika i njegovo ponašanje? Smatrate li da kaznene pedagoške mjere imaju efikasnost kod učenika?

Smatram da imaju, iako, učenicima kojima je žao i koji su svjesni pogreške biti će dovoljna samo usmena opomena učiteljice, neće ni doći do izricanja neke druge pedagoške mjere.

8. Smatrate li da pozitivne pedagoške mjere imaju utjecaj na učenika?

Naravno. Kroz mojih 46 godina rada puno toga se mijenjalo, no jedno je ostalo isto, a to je da svaki učenik voli kad ga učiteljica pohvali ili nagradi. Ne mora biti materijalno, samo usmena pohvala napraviti će čuda i dijete će se osjećati posebnim i ići s osmijehom kući.

9. Kolika je bila Vaša uloga u donošenju odluke o izricanju pedagoške mjere Vašem učeniku? Jeste li utjecali na težinu pedagoške mjere?

Ogromna. Učitelj najbolje poznaje djecu i ne može pogriješiti, ali mora biti svjestan da ako kazni učenika to je jednim djelom i njegova krivica te mora polovicu kazne preuzeti na sebe.

10. Jeste li kad imali slučaj da je Vašem učeniku izrečena, najstroža pedagoška mjera, tj. preseljenje u drugu školu? Ako da, zbog čega?

Nisam.

11. Smatrate li da su učenici dovoljno upoznati s pedagoškim mjerama?

Smatram da nisu, a ni ne trebaju biti. Učitelji ga formiraju i nauče kako se treba ponašati i ako ga pravilno usmjeravaju neće nikad dobiti kaznu.

12. U današnje vrijeme sve su češća problematična ponašanja kod učenika. Što mislite zbog čega?

Smatram da je to zbog prezaposlenosti roditelja koji se zbog toga ne uspijevaju dovoljno baviti djecom.

13. Kako bi postupili s učenikom koji maltretira i ometa ostatak razreda?

Sjećam se sad iz zadnje generacije učenika s ADHD-om koji je konstantno ometao druge učenike. No, ja mu to nisam zamjerala jer sam znala da dječak nije kriv. Svaki put kad bi krenuo ometati, došla sam do njega, uhvatila ga za ruku i zamolila da se vrati raditi i to sam napravila više puta u toku sata ako je bilo potrebno. Učenicima nisam dala da budu zločesti, jer sam ih od prvog dana učila da ne postoji riječ „neću“ te da su došli u školu učiti i raditi. U svakom djetetu ima nešto dobrog, a učitelj je tu da pronade što je to.

14. Po pitanju discipline i problematičnog te neprihvatljivog ponašanja, što ste najgore doživjeli u razredu i kako ste postupili u toj situaciji? Možete li se prisjetiti situacije.

Jednom sam došla u razred nakon velikog odmora i vidjela da jedna djevojčica plače, a na obrazu joj je bio obris od prstiju i kad sam ju pitala rekla je da ju je udario učenik koji je i inače volio ometati i gnjaviti druge pa sam ga pozvala i pitala zašto je to učinio na što mi je on odgovorio „tak, bez veze“. U tom trenutku rekla sam djevojčici da mu vrati jer sve što se posudi mora se vratiti. Ona ga je plaho dotaknula po obrazu, a on više nikad nikog nije taknuo. Znam da to nije bilo pedagoški prihvatljivo, ali tad je to bilo najsvrsishodnije jer je taj dječak stalno tukao druge, a ova djevojčica je mirna i povučena i znala sam da ga nije provocirala već da ju je bez razloga udario i zato sam joj dozvolila da mu preda mnom vrati.

15. Koji biste savjet dali mladim učiteljicama koje tek počinju raditi, tj. koji je Vaš recept za postizanje discipline u razredu?

Najvažnije je odmah na početku zainteresirati ih i pridobiti. Na tom poslu vas drži samo ljubav, ništa drugo. Djeca kod kuće imaju različite situacije, tako da ako je koje dijete zločesto, ti moraš naći razlog zašto je takvo jer mora postojati neki razlog. Ako vidiš da nešto nije u redu s učenikom, moraš saznati što ga muči, popričati s njim nakon sata i biti mu podrška.

7. 2. Intervju s Učiteljicom²

1. Koje godine ste diplomirali i stekli titulu učiteljice i koliko godina rada je iza Vas?

Diplomirala sam 2010-te godine i iza mene je 10 godina radnog staža.

2. Što vam je bilo najzahtjevnije kad ste počeli raditi?

Najteže mi je bilo odrediti granicu između strogoće i prijateljstva, jer znanje im ti preneseš bez problema, ali neku granicu o kojoj ti ovisi atmosfera u razredu i kako će se učenici postaviti prema tebi je meni bilo najteže odrediti.

3. Kako održavate disciplinu u razredu?

Na početku uvijek odredim pravila, trudim se biti mirna i ne vikati jer se samim vikanjem i galamom unosi nemir u razred. Povećam ton jako rijetko, osim kad baš pretjeraju, ali zbog toga imam bolji efekt od nekog tko stalno viče.

4. Kojim pedagoškim mjerama su vas podučavali na fakultetu?

Pozitivnim i negativnim pedagoškim mjerama, tj. nagrade i kazne.

5. Je li ikad nekome od Vaših učenika izrečena pozitivna pedagoška mjera? Ako da, koja?

Da. Pozitivna pedagoška mjera je npr. pohvalnica na kraju školske godine. Ja sam nedavno predložila da se pohvali dijete koje nije odličan učenik, ali zbog njegovog ogromnog truda smatrala sam da je i on zaslužio pohvalnicu.

6. Je li ikad nekome od Vaših učenika izrečena negativna pedagoška mjera? Ako da, koja?

Da, pisanu opomenu razrednika zbog višestrukog ponavljanja neprihvatljivog ponašanja, kršenja kućnog reda škole. To su bili jaki verbalni delikti koji su na momente prelazili u fizičko nasilje te bezobrazluk prema ostalim učiteljima. Nakon bezuspješnog niza upozorenja i truda da se to riješi na miran način i kroz razgovor morali smo posegnuti za ovom mjerom.

7. Je li izricanje pedagoške mjere utjecalo na učenika i njegovo ponašanje? Smatrate li da kaznene pedagoške mjere imaju efikasnost kod učenika?

Nije. To je bilo izrečeno u četvrtom razredu, ali sam čula da je u višim razredima nastavio isto, čak i gore zbog puberteta i opet je dobio pedagošku mjeru.

8. Smatrate li da pozitivne pedagoške mjere imaju utjecaj kod učenika?

Mislim da imaju jer svako dijete voli biti pohvaljeno i to ga motivira za daljnji rad i trud.

9. Kolika je bila Vaša uloga u donošenju odluke o izricanju pedagoške mjere Vašem učeniku? Jeste li utjecali na težinu pedagoške mjere?

Ja sam predložila da se opomena izrekne, a razredno i učiteljsko vijeće je prihvatilo. Išla sam stepenicu po stepenicu i to je bio sljedeći ispravan korak.

10. Jeste li kad imali slučaj da je Vašem učeniku izrečena, najstroža pedagoška mjera, tj. preseljenje u drugu školu? Ako da, zbog čega?

Nisam.

11. Smatrate li da su učenici dovoljno upoznati s pedagoškim mjerama?

Mislim da ne, pogotovo ovi mlađi koji ni ne shvaćaju što to znači.

12. U današnje vrijeme sve su češća problematična ponašanja kod učenika. Što mislite zbog čega?

Zbog odgoja i lošeg stava roditelja prema školi i učiteljima. Većina roditelja djeci sve servira na pladnju i previše ih zaštićuje od svega.

13. Kako bi postupili s učenikom koji maltretira i ometa ostatak razreda?

Pokušao razgovarati, organizirati neku radionicu, uključiti stručnu službu. Ja uvijek probam prvo pozitivno utjecati jer se možda učenik osjeća isključeno zbog nečega pa ga probaš više hvaliti i uključivati, ali ako to ne pali mora biti neka represija.

14. Po pitanju discipline i problematičnog te neprihvatljivog ponašanja, što ste najgore doživjeli u razredu i kako ste postupili u toj situaciji? Možete li se prisjetiti situacije.

Imala sam učenicu koja je kasnije završila u specijalnoj školi. Grebala me, vikala,

urlala... Kad bi dobila neki napadaj bijesa pričekala sam da stane i smiri se i tek tad bi došla do nje i pitala ju što se dogodilo i zašto to radi. Znala sam da dijete nije krivo već da je frustrirana zbog drugih razloga. Imala sam i učenika koji je fizički maltretirao ostale učenike i kad je jednom preda mnom krenuo na drugog učenika stala sam ispred njega kako bi mu prepriječila put i zaustavila ga. Takve učenike se ne smije dirati u tom trenutku i najbolje je pričekati kad napadaj bijesa stane i tek tada mirno krenuti s razgovorom.

15. Koji biste savjet dali mladim učiteljicama koje tek počinju raditi, tj. koji je Vaš recept za postizanje discipline u razredu?

Meni se najboljim i najuspješnijim pokazao ovaj miran pristup. Čim su glasniji učitelji to su im glasniji i nediscipliniraniji učenici. Bitno je mirno i umirujuće pristupiti uz puno strpljenja i puno živaca. Prije nego odlučiš viknuti, stani i razmisli je li vrijedno ili postoji neki drugi način.

8. RASPRAVA

Između Učiteljice1 i Učiteljice2 je 36 godina radnog staža razlike, no možemo zaključiti da se njihova razmišljanja o pedagoškim mjerama i razrednoj disciplini ipak ne razlikuju previše osim u nekim segmentima. Obje učiteljice slažu se u tome da je mirniji pristup uspješniji te da nije dobro često vikati na učenike i nadglasavati se s njima, već viku treba „čuvati za posebne prilike“. Na taj način postiže se bolji efekt od učiteljice koja stalno viče. Ističu kako je važno odmah na početku razjasniti i dogovoriti pravila ponašanjima i ne dozvoliti učenicima da budu zločesti.

Zanimljivo je da Učiteljica1 u četrdeset i šest godina rada u školi nije imala nijedan slučaj sa izrečenom kaznenom pedagoškom mjerom učeniku, dok je Učiteljica2 zbog višestrukog ponavljanja neprihvatljivog ponašanja i kršenja kućnog reda škole te nakon bezuspješnog niza upozorenja morala posegnuti za kaznenom pedagoškom mjerom i učeniku dati pisanu opomenu razrednika.

Za sve češća neprimjerena ponašanja u školi Učiteljica1 krivi prezaposlenost roditelja koji se zbog toga ne stignu baviti djecom, a Učiteljica2 krivi roditelje koji su prezaštitnički nastrojeni i djeci sve dopuštaju. Obje učiteljice slažu se da u današnje vrijeme roditelji nedovoljno cijene i poštuju učitelje pa vrlo često loše pričaju o njima pred djecom čime im kvare autoritet. Važno je da sve probleme i nejasnoće roditelji kažu učiteljici i riješe to s njom jer su oni partneri u obrazovanju njihovog djeteta.

Moram priznati da je najveća razlika koju sam ja uočila nakon provedenog istraživanja u načinu na koji učiteljice pričaju o svom poslu i djeci. Naime, kod Učiteljice1 jasno se vidi da je taj posao obožavala i željela raditi te da bi ga radila još dvadeset godina da može. Isto tako u razgovoru s njom vidjela sam koliko joj je bilo stalo do djece i do toga da svaki problem i svađu riješe zajedno među sobom. S druge strane kod Učiteljice2 nisam osjetila da s takvom ljubavlju priča o djeci, a prema odgovorima na pitanja zaključila bi da ima manje strpljenja za rješavanje sukoba od Učiteljice1. Dakle, prema odgovorima Učiteljice1 možemo zaključiti da za ovaj posao nije najvažnija razredna disciplina i to da su učenici poslušni, već uzajamna ljubav, poštovanje, zajedništvo i suradnja u razredu, a svemu tome djecu može naučiti samo učitelj.

9. ZAKLJUČAK

Za kraj možemo zaključiti da je najvažnija i zasigurno najteža uloga svakog učitelja uspostaviti razrednu disciplinu i znati reagirati na neprimjerena ponašanja učenika. Disciplina u razredu mora postojati jer se u školu dolazi učiti. Važno je naučiti djecu da su u školu došli učiti i steći znanje, a ne da se zabavljaju i ometaju nastavu. Zbog toga je od iznimne važnosti odmah u startu izjasniti učenicima što se očekuje od njih i kako se treba ponašati te da su u školi učenje i rad na prvom mjestu, a kad se zadaci ispune uvijek ostane vremena i za zabavu. Najbolje je zajedno s njima postaviti razredna pravila ponašanja i biti dosljedan u njihovom provođenju. Cilj postavljanja pravila ponašanja je smanjiti broj negativnih pedagoških mjera, a povećati broj pozitivnih pedagoških mjera poput usmenih pohvala i nagrada. No, koliko god da učitelji uspostavljaju dobru disciplinu radi sebe te kao temelj rada na učeničkoj samostalnosti, uvijek će biti suočeni s težim ili lakšim oblicima neprihvatljivog ponašanja.

Izricanje pedagoških mjera u školama je poželjno jer bi trebalo potaknuti učenike da promisle o svojim postupcima, no smatram da bi se ipak češće trebale upotrebljavati pozitivne pedagoške mjere. Učenici će biti motiviraniji za rad i promjenu ponašanja ako istaknemo i pohvalimo njihove pozitivne strane umjesto da samo kaznimo njihove negativne strane. Na taj način ih se motivira da nastave s dobrim ponašanjem i trudom i učimo ih da se trud uvijek isplati. Učenik kojeg se pohvali dobije vjetar u leđa i zasigurno će nastaviti s dobrim ponašanjem kako bi ga učiteljica i dalje nastavila hvaliti i bodriti. Pohvale su posebnog značaja za učenike koji imaju nisku razinu samopoštovanja i kod takvih učenika ih trebamo koristiti često kako bi oni vidjeli da se njihov rad cijeni i da vrijedi. Usmena pohvala učitelja ne košta ništa, a za učenika vrijedi mnogo i donosi velike pozitivne rezultate. Zbog toga ih učitelji trebaju koristiti konstantno, a osim usmenih pohvala trebali bi koristiti i razne simboličke nagrade, npr. dozvoliti učeniku koji dobro čita da pročita priču na satu hrvatskog jezika, učeniku koji se bavi sportom dati da vodi vježbe na satu tjelesnog, dati im da budu pomagači na satu, da uređuju razred, iznenaditi ih s igrom jer su dobro napisali ispit i slično.

Glavni cilj ovog rada bio je istražiti ulogu učitelja u pedagoškim mjerama i istražiti postoje li dobne i obrazovne razlike među učiteljima u provođenju pedagoških mjera i shvaćanju razredne discipline. Svaki učitelj ima drugačiji pristup neprimjerenom

ponašanju i stvaranju razredne discipline, no, jedno je sigurno – svakom učitelju na prvom su mjestu njegovi učenici i njihovo obrazovanje. Kako bi to obrazovanje bilo kvalitetno, potrebno je kvalitetno razredno ozračje koje stvara on zajedno sa svojim učenicima, stoga ih od prvog dana uči dobrom vladanju i poštivanju razrednih pravila. Zajedno s njima gradi zajednicu u kojoj vlada uzajamno poštovanje i suradnja te ih konstantnim usmenim pohvalama motivira da se iz dana u dan trude biti bolji.

Iako sam kroz cijeli rad isticala kako je važno postaviti razredna pravila i tražiti od učenika da ih poštuju, smatram da ipak treba pripaziti da u tome ne pretjeramo jer je cilj da se djeca u školi osjećaju što ugodnije, a to ćemo teško postići ako ih cijelo vrijeme „gnjavimo“ s velikom količinom pravila kojih se moraju pridržavati. Dakle, važno je pronaći zlatnu sredinu kako bi se i učitelj i učenici u razredu osjećali sigurno. Naglasak bi se ipak trebao staviti na povjerenje, a ne na kontrolu.

10. LITERATURA

1. Andrilović, V. i Čudina-Obradović, M. (1996). *Psihologija učenja i nastave: (psihologija odgoja i obrazovanja III)*. Zagreb: Školska knjiga
2. Bouillet, D. (2010). *Pedagoške mjere u sustavu intervencija prema učenicima rizična ponašanja: kritička analiza*. Napredak 151(2), 268 – 290.
3. Buljubašić-Kuzmanović, V. (2012). *Škola kao zajednica odrastanja*. Pedagogijska istraživanja, 9 (1), 43 – 57.
4. Cohen, L., Lawrence, M., Morrison, K. (2007). *Metode istraživanja u obrazovanju*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
5. Cowley, S. (2006). *Tajne uspješnog rada u razredu: vještine, tehnike i ideje*. Zagreb: Školska knjiga
6. Desforges, C. (2001). *Uspješno učenje i poučavanje*. Zagreb: Educa
7. Gossen, D. C. (1994). *Restitucija - preobrazba školske discipline*. Zagreb: Alinea
8. Jensen, E. (2003). *Super-nastava: nastavne strategije za kvalitetnu školu i uspješno učenje*. Zagreb: Educa
9. Kyriacou, C. (2001). *Temeljna nastavna umijeća*. Zagreb: Educa
10. Mackonochie, A. (2006) *Dječji ispadi bijesa i ružno ponašanje*. Zagreb: Mozaik knjiga
11. Mattes, W. (2007) *Rutinski planirati – učinkovito poučavati: savjetnik*. Zagreb: Naklada LJEVAK
12. Meyer, H. (2005), *Što je dobra nastava?* Zagreb: Erudita
13. Miljković, D., Rijevec, M., Vizek-Vidović, V., Vlahović-Štetić, V. (2014). *Psihologija obrazovanja*. Zagreb: IEP.
14. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (2015). *Pravilnik o kriterijima za izricanje pedagoških mjera*.
15. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (2017). *Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi*.
16. Phelan, T.W. i Schonour, S.J. (2006) *1-2-3 uspjeh: za odgojitelje i učitelje*. Lekenik: Ostvarenje

17. Rijavec, M. (1997). *Utjecaj ozračja na emocionalni i socijalni razvoj učenika. Školsko i razredno-nastavno ozračje – put prema kvalitetnijoj hrvatskoj školi i nastavi*. Zagreb: Hrvatsko pedagoško-književni zbor, str. 70-72.
18. Sekulić Erić, I. (2019). *Priručnik za polaganje stručnog ispita pripravnika u osnovnim i srednjim školama*. Zagreb: Zadružna štampa.
19. Središnji državni portal <https://gov.hr/moja-uprava/obrazovanje/osnovnoskolski-odgoj-i-obrazovanje/pedagoske-mjere-u-osnovnoj-skoli/1887> (preuzeto: 31.08.2020.)
20. Tauš, J. i Munjiza, E. (2006). *Represivne i permisivne mjere u odgoju djece mlađe školske dobi*. *Život i škola*, (15-16), str. 69-78.
21. Trstenjak, D. (1951) *O odgoju djece, nagradama i kaznama*. Zagreb: Pedagoško-književni zbor
22. Vizek Vidović, V.; Rijavec, M.; Vlahović-Štetić, V.; Miljković, D. (2003) *Psihologija obrazovanja*. Zagreb: IEP: VERN

11. KRATKA BIOGRAFSKA BILJEŠKA

Anja Rog rođena je 29. kolovoza 1996. godine u Varaždinu. Djetinjstvo je provela i živi u Nedeljancu kraj Varaždina.

Osnovnoškolsko obrazovanje započela je 2003. godine u Područnoj školi Nedeljanec, a zatim nastavila u Osnovnoj školi Vidovec. Nakon završetka osnovne škole 2011. godine, upisuje Drugu gimnaziju Varaždin. Maturirala je 2015. godine te položenim ispitima državne mature upisuje Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu – Odsjek u Čakovcu, smjer razredna nastava, modul Hrvatski jezik. Svih pet godina je redovno polagala ispite te diplomirala s temom „*Uloga učitelja u pedagoškim mjerama: dobne i obrazovne razlike*“.

12. IZJAVA O SAMOSTALNOJ IZRADI RADA

Izjava kojom ja, Anja Rog, izjavljujem da sam Diplomski rad pod nazivom „*Uloga učitelja u pedagoškim mjerama: dobne i obrazovne razlike*“ izradila sama, isključivo znanjem stečenim na Učiteljskom fakultetu, služeći se navedenim izvorima i uz stručno vodstvo doc. dr. sc. Tomislava Topolovčana.

Zahvaljujem se mentoru na pruženoj pomoći i savjetima koji su mi pomogli kod pisanja diplomskog rada te na prenesenom znanju za vrijeme studiranja. Također, hvala učiteljicama koje su sudjelovale u intervjuu za potrebe istraživačkog djela diplomskog rada.

Posebna zahvala mojoj obitelji i bližnjima koji su bili uz mene tokom studija kao moja najveća podrška i oslonac.

U Čakovcu, rujan 2020.

Potpis: _____